

Sygn. akt I C 426/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2024 r.

Sąd Rejonowy w Piszczu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Gajewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Agnieszka Zuzga

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 maja 2024 r. w P.

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko Gminie R., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

o r z e k a

I. Oddala powództwo w stosunku do pozwanej Gminy R..

II. Oddala powództwo w stosunku do pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

III. Odstępuje od obciążania powódki J. N. kosztami procesu.

IV. Przyznaje adwokatowi D. C., tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce J. N. wynagrodzenie w kwocie 2 952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote), w tym kwotę 552 zł tytułem podatku VAT, które nakazuje wypłacić ze środków budżetowych Sądu Rejonowego w Piszczu.

Sygn. akt I C 426/23

UZASADNIENIE

J. N. wytoczyła powództwo przeciwko Gminie R. o zapłatę kwoty 14 300 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kosztów procesu, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w ramach umowy zawartej z (...) Związkiem (...), użytkuje działkę oznaczoną numerem (...), położoną na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu oznaczoną nr geod. (...) w R.. Podniosła, że użytkowana przez nią działka była ogrodzona i pielęgnowana, zostały na niej nasadzone przez nią różne drzewa, w tym tuje. Stan taki utrzymywał się od ponad 40 lat do dnia 11 marca 2020 roku. Wtedy powódka otrzymała od (...) Związku (...) pismo z załączonym do niego pismem z Urzędu Miasta i Gminy R., w którym żądano rozebrania ogrodzenia użytkowanej przez powódkę działki od strony ulicy (...), w związku z inwestycją polegającą na przebudowie tej ulicy i ustalonym przez geodetę przebiegiem granicy. Prace należało wykonać do dnia 20 kwietnia 2020 roku. Powódka nie zdołała wykonać ww. prac w zakreślonym terminie. Usunięcia ogrodzenia dokonały osoby, nad którymi nadzór sprawować powinna była pozwana. Osoby te, oprócz usunięcia ogrodzenia dokonały

również wycięcia rosnących wzdłuż tego ogrodzenia tuj w ilości 26 sztuk. Powódka podniosła, że wycięte tuje były kilkunastoletnie i spełniały funkcję ochronną, a ich łączna wartość wynosi w ocenie powódki 14 300 złotych.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2023 roku Sąd Rejonowy w Piszku uwzględnił wniosek powódki i zwolnił ją z kosztów sądowych w sprawie w całości oraz ustanowił jej pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, na którego Okręgowa Rada Adwokacka w B. wyznaczyła adw. D. C..

Pozwana Gmina R. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że była inwestorem projektu „Przebudowa ulicy (...) z dojazdami do ulicy (...) i ulicy (...) w R. ”. Wykonawcą projektu była (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Po rozpoczęciu robót okazało się, że ogrodzenie działki gruntu (...) wchodzi w pas drogi publicznej - ulicy (...), stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...). Po wyznaczeniu przez geodetę osi drogi, pozwana wezwała (...) do rozebrania ogrodzenia, informując jednocześnie, że w przypadku nie usunięcia ogrodzenia w określonym w piśmie terminie, zostanie ono usunięte przez wykonawcę. Ogrodzenie nie zostało usunięte, w związku z tym czynności te przeprowadził wykonawca. Rosnące na działce ogrodowej powódki tuje zostały przekopane i przycięte z uwagi na konieczność ich usunięcia z terenu drogi publicznej, a po przebudowie ulicy ogrodzenie zostało ponownie postawione przez (...) zgodnie z prawnym przebiegiem granicy działki (...). Właściwości drzewek-tuj nie zostały w żaden sposób naruszone ani zniszczone, stąd w ocenie pozwanej nie sposób uznać, że powódka poniosła z tego tytułu jakkolwiek szkodę.

W związku z powyższym pozwana Gmina R. wniosła o wezwanie do udziału w przedmiotowej sprawie w charakterze pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Postanowienia z dnia 5 grudnia 2023 roku Sąd Rejonowy w Piszku wezwał do udziału w przedmiotowej sprawie w charakterze pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała roszczenie powódki tak co do zasady, jak i co do wysokości. Stanowczo podkreśliła, że nie zdemontowała ani nie zniszczyła ogrodzenia działki (...) oraz nie wykopała, nie przeniosła, nie przesadziła, nie przycinała ani nie zniszczyła 26 tuj, o których mowa w pozwie. Podniosła, że ww. czynności nie wchodziły w zakres i rodzaj robót, do wykonania których pozwana zobowiązana była na podstawie umowy podwykonawczej. Wykonanie przez pozwaną ww. prac wymagałoby uprzedniego zawarcia dodatkowej umowy podwykonawczej, przewidującej stosowne wynagrodzenie na rzecz pozwanej.

Sąd ustalił, co następuje:

Gmina R. jest właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...)położonej w R.. Nieruchomość ta została oddana w użytkowanie wieczyste (...) Związkowi (...) z siedzibą w W. i pozostaje w zarządzie Rodzinnego O. Działkowego (...).

Od strony południowo-zachodniej, działka gruntu (...) graniczy z drogą publiczną – ulicą (...) – stanowiącą m.in. działkę gruntu o nr geod.(...), której właścicielem jest również Gmina R..

(okoliczności bezsporne, dowód: treść księgi wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Piszku)

Użytkownikiem działki ogrodowej oznaczonej nr 118, położonej na terenie ww. Rodzinnego O. Działkowego (...), jest J. N..

Działka ogrodowa nr (...) od strony południowo-zachodniej graniczy ze wspomnianą wyżej działką gruntu o nr geod. (...) stanowiącą drogę publiczną – ulicę (...).

Do kwietnia 2020 roku działkę ogrodową nr (...) oddzielał od ulicy (...) płot wykonany przez (...), składający się z betonowych słupków i metalowej siatki, przy którym to płocie rosły dwa rzędy kilkunastoletnich tui – drzewek iglastych posadzonych przez J. N..

(okoliczności bezsporne)

W 2020 roku Gmina R. realizowała inwestycję według projektu: „Przebudowa ulicy (...) z dojazdami do ulicy (...) i ulicy (...) w R.”. Wyłonionym w drodze przetargu publicznego wykonawcą ww. projektu została (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Po rozpoczęciu robót i wyznaczeniu przez uprawnionego geodetę przebiegu granic ww. drogi publicznej, okazało się, że ogrodzenie działki gruntu (...) – w tym ogrodzenie na wysokości działki ogrodowej nr (...) – posadowione jest w pasie drogowym. O powyższym fakcie, wykonawca zawiadomił inwestora, tj. Gminę R.. (okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 9 marca 2020 roku Gmina R. wezwała (...) do rozebrania ogrodzenia w terminie 7 dni, informując jednocześnie, że w przypadku nie usunięcia ogrodzenia w zakreślonym terminie, zostanie ono usunięte przez wykonawcę na koszt (...).

(...) nie usunął ogrodzenia, w związku z tym czynności te przeprowadzone zostały w kwietniu 2020 roku przez pracowników Gminy R.. W toku tych prac okazało się, że w pasie drogi znajduje się również jeden rząd tui (łącznie 26 sztuk) rosnących na działce ogrodowej nr (...). W związku z tym tuje te zostały przez ww. pracowników usunięte i pozostawione na stercie na działce nr (...).

Pracownicy spółki (...) nie brali udziału w wykonywaniu ww. czynności polegających na usuwaniu ogrodzenia i tui.

Po zakończeniu ww. inwestycji polegającej na przebudowie ulicy (...), (...) postawił nowe ogrodzenie działki (...) zgodnie z prawnym przebiegiem granicy tej nieruchomości.

(dowód: pismo z 09.03.2020r. k. 31; dokumentacja fotograficzna k. 204 i 227-239; zeznania świadków: A. C. k. 218v-219, K. L. k. 219, A. P. k. 219-219v, R. Ś. k. 219v-220, H. I. k. 245v, M. S. k. 245v; protokół z oględzin nieruchomości k. 243-243v; zeznania powódki J. N. k. 246; zeznania przedstawiciela pozwanej Gminy R. k. 246-246v)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w sposób nie budzący wątpliwości wykazał, że pracownicy pozwanej spółki (...) nie brali udziału w wykonywaniu czynności polegających na usuwaniu wchodzącego w pas drogi ogrodzenia działki (...) i rzędu tui rosnących na działce ogrodowej powódki. Wynika to z zeznań świadków A. C., K. L., A. P. i R. Ś.. Uczestnictwa spółki (...) w ww. czynnościach nie potwierdzają także załączone do akt sprawy dokumenty: umowa na wykonanie robót budowlanych zawarta przez Gminę R. ze spółką (...), kosztorys oraz dziennik budowy. Z uwagi na powyższe ustalenia, powództwo przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. podlegało oddaleniu, dlatego orzeczono, jak w punkcie II. wyroku.

Świadek A. C. wprost zeznał, że usunięcia wchodzącego w pas drogi ogrodzenia działki (...) dokonali pracownicy pozwanej Gminy R. na skutek bezczynności (...). Zeznał, że pracownicy pozwanej nie dokonali wycięcia tui. Jednocześnie jednak podał, że nie był obecny przy usuwaniu ogrodzenia. Pamiętał natomiast, że przedmiotowe tuje przerastały przez płot.

Sąd nie dał wiary zeznaniom ww. świadka w zakresie, w jakim podał, że pracownicy pozwanej Gminy R. nie wycinali tui rosnących na działce ogrodowej powódki, albowiem pozostają one w oczywistej sprzeczności ze wspomnianymi wyżej dokumentami w postaci umowy na wykonanie robót budowlanych zawartej przez Gminę R. ze spółką (...), kosztorysu oraz dziennika budowy i zeznaniami świadków K. L., A. P. i R. Ś. – z których wprost wynika, że usunięcie tui rosnących na działkach ogrodowych i wchodzących w pas drogi, nie należało do obowiązku wykonawcy – a także

z załączoną do akt sprawy dokumentacją fotograficzną (k. 204) i zeznaniami świadków A. P., H. I. i M. S., z których wprost wynika, że wykopane tuje leżały na stercie na działce powódki.

W ocenie Sądu, załączona do akt sprawy dokumentacja fotograficzna (k. 227-239) obrazująca aktualny przebieg nowego ogrodzenia i położenie chodnika, nie budzi wątpliwości, że przedmiotowe tuje, podobnie jak ogrodzenie, rosły w pasie drogi i ich usunięcie niezbędne było celem realizacji inwestycji polegającej na przebudowie drogi.

W myśl zasady Superficies solo cedit, połączenie rzeczy ruchomej z nieruchomością w taki sposób, że stała się ona jej częścią składową, powoduje rozciągnięcie własności nieruchomości również na tę rzecz (art. 191 k.c.).

Skoro, jak wykazał wspomniany wyżej materiał dowodowy, przedmiotowe tuje rosły na nieruchomości stanowiącej własność pozwanej Gminy R., to doszło do rozciągnięcia przysługującej pozwanej Gminie własności na przedmiotowe tuje. A skoro tak, to pozwanej nie przysługują roszczenia z zakresu ochrony własności (windykacyjne i negatoryjne).

Niewątpliwie natomiast powódka była posiadaczem spornych tui, w związku z czym miała legitymację czynną do wystąpienia z roszczeniem o ochronę posiadania (art. 344 § 1 k.c.). Przy czym roszczenie o ochronę posiadania wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia (art. 344 § 2 k.c.).

W niniejszej sprawie bezspornie ustalono, że do usunięcia przedmiotowych tui doszło w kwietniu 2020 roku, zaś z pozwem w niniejszej sprawie powódka wystąpiła w dniu 25 października 2023 roku, a zatem po upływie rocznego terminu, o którym mowa w art. 344 § 2 k.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł, jak w punkcie I. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis ten realizuje zasadę słuszności i stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Przepis art. 102 k.p.c. jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego przepisu powinny być przy tym ocenione z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.2013r., V Cz 107/12 i z dnia 24.10.2012r., IV Cz 61/13). Według doktryny do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące sytuacji życiowej strony (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13.12.2007r., I Cz 110/07).

Jak wynika z akt sprawy, powódka ma 81 lat i utrzymuje się wyłącznie z emerytury w wysokości 2 144 złotych netto miesięcznie. Z tych środków ponosi koszty utrzymania mieszkania (660 zł – czynsz, 80 zł – gaz, 90 zł – energia elektryczna), koszty wyżywienia oraz koszty własnego leczenia. Cierpi bowiem na choroby nerek i cukrzycę oraz przebyła uraz kręgosłupa. Leki i dojazdy do lekarzy specjalistów pochłaniają znaczną część jej dochodu. Powódka nie posiada żadnego majątku, nieruchomości, kosztownych ruchomości ani oszczędności.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie zachodzą po stronie powódki przesłanki z art. 102 k.p.c., albowiem jej sytuacja życiowa, majątkowa i przede wszystkim zdrowotna, w pełni uzasadnia odstąpienie od obciążania jej kosztami niniejszego procesu.

Na podstawie § 8 pkt 5 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (j.t. Dz.U. z 2019r., poz. 18), Sąd przyznał adwokatowi D. C. kwotę 2 952 złote, w tym kwotę 552 złote podatku VAT, tytułem

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodce, którą nakazał wypłacić ze środków budżetowych Sądu Rejonowego w Pisz.